

ЯВОЧНА ТА ПЕРЕВІРОЧНА СИСТЕМИ ПАТЕНТУВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІВ

Опанасенко М.А., Лерантович Е.Т.
*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

В роботі розглянуті питання явочної та перевірконої систем патентування промислових зразків в Україні і закордоном.

Експертиза є найважливішим елементом в механізмі отримання патенту. Сьогодні у світі існує 3 системи експертиз: явочна (реєстраційна); перевіркона (дослідницька); відстрочена (відкладена).

Промисловий зразок (ПЗ) – результат творчої діяльності людини в галузі художнього конструювання (зовнішній вигляд виробу).

В **Україні** патенти на ПЗ видаються під відповідальність заявника (тобто експертний орган вірить на слово заявнику). Це означає, що експертна установа встановлює дату подання заявки, визначає, чи належить заявлений об'єкт до промислових зразків, та здійснює формальну експертизу на відповідність матеріалів заявки вимогам чинного законодавства. Тобто в Україні явочна система патентування ПЗ. Перевагою даної системи є прискорена процедура набуття і захисту прав, але все одно патенти на ПЗ повинні відповідати критеріям патентоспроможності, в іншому випадку вони можуть бути анульовані в судовому порядку.

Перевіркона система патентування передбачає окрім перевірки за формальними ознаками, перевірку щодо відповідності ПЗ критеріям патентоспроможності. Перевагою перевірконої системи є те, що отриманий патент буде важко оскаржити, у порівнянні з патентом, який видано після проходження лише формальної експертизи.

Законодавство Канади, Росії передбачає перевіркону систему патентування промислових зразків. Під час експертизи перевіряються не тільки формальні ознаки, заявлений промисловий зразок перевіряється на новизну, тобто перевіряється чи стала загальнодоступною сукупність суттєвих ознак до дати пріоритету, другим критерієм патентоспроможності є оригінальність.

Вживання перевірконої системи недоцільне і невиправдано дороге при набутті прав на промислові зразки, які відносяться до об'єктів легкої промисловості або товарів загального вжитку, тому що кількість та різноманітність таких об'єктів занадто велика, крім того вони мають швидко надходити у виробництво.